

Ungár Andrásné, Seres Károlyné, Kern Lajos, Kiss János

A Központi Katonai Kórház Gyógyszertárának fejlődése tekintettel a kórház osztályainak magisztrális gyógyszerellátására

A felszabadulás után az Egészségügyi Szolgálat fejlődésével párhuzamosan alakult át és változott a Központi Katonai Kórház Gyógyszertárának munkája és feladatköre.

1966-ig a gyógyszertár egy olyan kórházi épület földszinti helyiségeiben helyezkedett el, melynek ablakai egy nagyforgalmú közútra nyíltak. Berendezése és felszerelése csak a hagyományos közforgalmú gyógyszer-tári munkát tette lehetővé. Innen történt a gyógyszerek expedálása a kórház osztályai részére és az ambuláns vényekre is.

A felszerelés rendkívül hiányos volt, pl. a galenusi laboratórium egy boncasztalból és néhány konyhai szekrényből állt. A gyógyszerek és kötszerek raktározása két kisebb helyiségben és a pincében történt.

1952-ig a gyógyszertár feladata a kórházi osztályok gyógyszer és kötszerellátása, valamint havi 600—700 db ambuláns vény elkészítése volt. A forgalomhoz szükséges minden anyagot éves igénylés alapján szigorú norma szerint a Központi Egészségügyi Anyagraktár szerezte be, és bocsátotta rendelkezésre. A betegállomány kizárólag honvédségi igényjogsultakból állt.

A Rendelő Intézet a Gorkij-fasorban, saját gyógyszertárral működött.

1952-ben a gyógyszertár addigi munkája és jellege teljesen megváltozott. *A kórház egészségügyi anyagellátó központja lett.* Feladatává vált az eddigieken túlmenően a kórház teljes műszerparkjának, minden gyógyászati segédeszközének beszerzése, nyilvántartása, tárolása, kiadása és javíttatása. Ennek az új rendszernek a bevezetése, az eszközök megismerése és a feladatkör zökkenőmentes ellátása igen komoly többletmunkát igényelt.

Kezdetben ezeket az anyagokat is csak az Egészségügyi Anyagszertár biztosította, a javíttatás is azon keresztül történt.

1954-ben a rendelő intézet a Gorkij-fasorban megszűnt. Osztályai, így a gyógyszertár is, személyi állományával együtt beolvadt a kórház megfelelő osztályaiba. A megnövekedett forgalom miatt a gyógyszertár helyi-

ségei bővítésre szorultak. Akkor alakult ki a valódi céljának megfelelő galenusi laboratórium, munkaasztallal, gyógyszerártárolásra alkalmas zárható szekrényekkel, megfelelő felszereléssel. Az akkor megjelent V. Magyar Gyógyszerkönyv által előírt galenikumok mellett sok speciális, kórházunk igényeinek megfelelő ún. házi galenikumok is készültek. Közben betegforgalmunk bővült. Kórházunk is bekapcsolódott a polgári betegellátásba. Ennek következtében teljesen megváltozott a gyógyszer, kötszer és műszer igény. Új osztályok és laboratóriumok létesültek: Égési osztály, Izotóp laboratórium, Toxikológiai osztály. A KÖJÁL-t és a Vérellátó Állomást, amely eddig önállóan működött, a kórházhoz csatolták. Ebben az időszakban egyre több új gyógyszer jelent meg. A speciális vegyszerek beszerzése is sok problémát okozott. Addigi anyagbeszerzési rendszerünk, amely központi anyagellátáson alapult, egy évre előre történő igényléssel, ezt követni nem tudta. Ezért meghatározott pénzkeretet kaptunk az előre nem látható életmentő gyógyszerek és egyéb egészségügyi anyagok közvetlen beszerzésére külső vállalatoktól.

A kisebb, házilag is megoldható műszerek javítására orvosi műszerész került a gyógyszerártár állományába.

Ezzel feladataink olyan sokrétűvé váltak, hogy tevékenységünket ezeknek megfelelően át kellett szervezni. A hasonló jellegű munkákat összevontuk, külön felelősök irányítása mellett.

A nem fogyó anyagok nyilvántartása, az ezzel kapcsolatos megrendelések, számlák könyvelése az adminisztrátor feladata lett.

A műszerek és kötszerek tárolását, kiadását, javíttatását, a raktárvezető irányítása mellett a raktári dolgozók végezték.

1964-ben személyi állományunk létszáma lehetővé tette, hogy a gyógyszerészeti munkát 3 fő területre osztottuk. Az első feladata a gyógyszerek beszerzése, tárolása, nyilvántartása és a gyári készítmények kiadása lett. A második a galenusi és egyéb magisztrálisan készítenő gyógyszereket készítette el. A harmadik az ambuláns forgalmat bonyolította le.

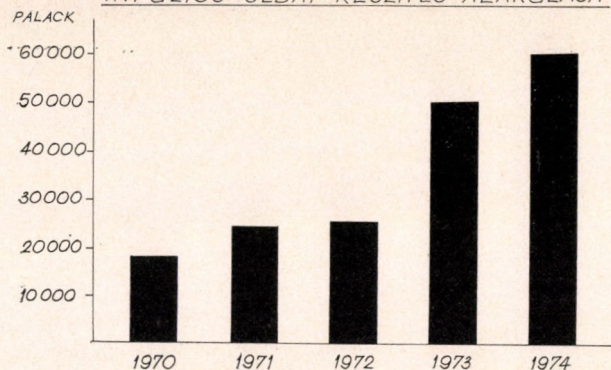
A korszerű elektrolit-therápia egyre szélesebb körű kiterjesztése mind sürgetőbbé tette, hogy a kórház saját infúziós laboratóriumot kapjon. Az infúziós oldatok külső vállalatoktól való beszerzése egyre nehezebbé vált. Az akkori elhelyezésünk alkalmatlan volt steril infúziós laboratórium felállítására.

Így került sor a III-as épület tatarozása alkalmával, annak földszintjén egy új modern gyógyszerártári blokk megtervezésére és kialakítására.

1966 májusában megnyílt az új gyógyszerártár, mely felszerelésével ma is az ország egyik legmodernebb intézeti gyógyszerártárai közé sorolható.

1. Infúziós laboratóriumunk napi 2, de szükség esetén 4 charget is tud készíteni. Az oldatkészítés a desztillálástól a szűrésen át a letöltésig zárt rendszerben történik, ezzel biztosítva a csíraszegény állapotot a sterilizálásig. Nemcsak saját igényeinket elégítjük ki infúziós oldatokkal, hanem több más kórházét is. Kezdetben 4 féle oldatot készítettünk havi 500—600 üveg mennyiségben, ma ez a mennyiség többszörösére emelkedett. Nem egy közülük pl.: Natr. bicarb. inf. Mannit 20⁰/₀-os infúzió technológiáját házilag dolgoztuk ki. Az oldatkészítés fejlesztésével állandóan foglalkozunk, jelenleg is folynak kísérleteink hatásosabb infúziós oldatok előállítására.

INFÚZIÓS OLDAT KÉSZÍTÉS ALAKULÁSA

1. sz. ábra

2. A galenusi laboratórium többek között kisüzemi Erweka géppel gazdagodott, amellyel granulálni, tablettázni lehet, van kenőcskeverő, kúpkiöntő, porító és szitáló tartozéka is. Ennek segítségével kórházunk látja el magisztrális tablettával a többi honvéd kórházat is. A bőr osztály nagy mennyiségű kenőcsigényeinek kielégítésére egy 10 kg befogadó képességű kenőcskeverő gép áll rendelkezésünkre. Házi galenusi készítményeink száma kezdeti kb. 50-ről 150-re emelkedett. Ezen a munkaterületen is sok technológiai újítás született, pl. Tbl. chinacisal. c. Vit. C. Vas tbl., a sebészeti ambulancia új bemosakodó oldata, hogy csak a legújabbakat említsük.

3. Külön helyiséget kapott az ambulancia is, melynek átlagos forgalma 1970-re elérte a havi 8000 db vényt.

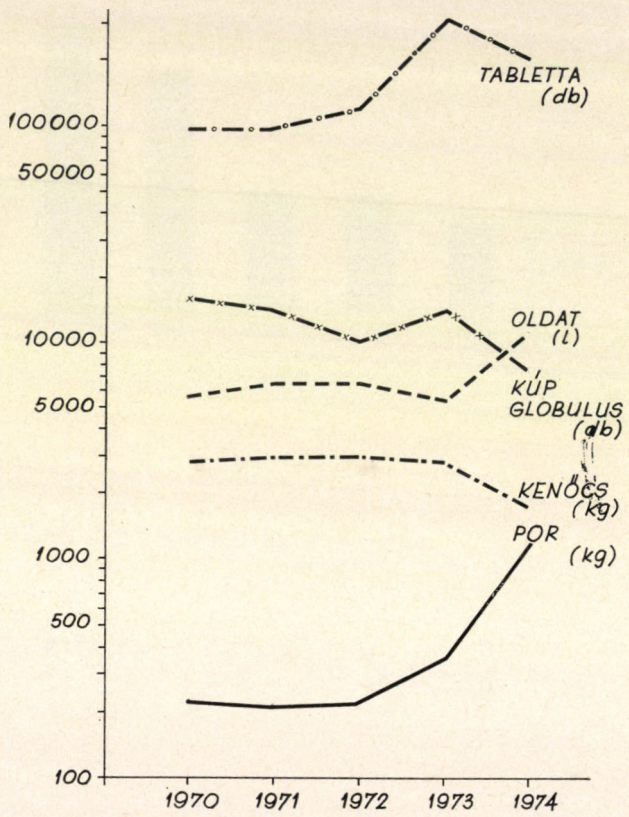
1973. május elején megszűnt az ambuláns vényekre történő gyógyszer kiszolgálás.

4. Az analitikai laboratórium alkalmas a gyógyszerárba érkező alapanyagok azonosítási vizsgálataira, valamint az infúziós oldatok pH és refractometrikus méréseinek elvégzésére. Az itt folyó munka továbbfejlesztése az ambuláns vényforgalom megszüntetésével vált lehetővé. Azáltal, hogy az itt felszabadult gyógyszerész és asszisztens végzi a belső ellenőrzési munkákat: alapanyagok, galenusi készítmények vizsgálatát, szemészeti oldatok és kenőcsök készítését. Kapcsolatot tartanak a kórház gyógyszerfelelős orvosaival, az osztályok ellenőrzését végzik és a galenusi labor munkájában segítenek. Jelenleg megkezdte, s a jövőben egyre szélesebb körben végez higiénés és mikrobiológiai gyógyszerellenőrzési vizsgálatokat.

1972. április 4-én megnyílt a kórház új, modern Rendelő Intézete, melynek egészségügyi anyaggal való ellátásában, azok nyilvántartásának elkészítésében a gyógyszerész dolgozói igen nagy munkát végeztek.

Az évek folyamán sokirányú és szerteágazó adminisztrációs feladataink annyira megnöttek, hogy szakmai munkánk gátjává váltak. A gyógyszerész dolgozói 1 éves munkával kidolgozták a gépi adatfeldolgozás rendszerét. A három havi próbaüzemelés jól sikerült. 1973. január 1-től a fogyó

MAGISZTRÁLIS MUNKA MUTATÓI

2. sz. ábra

anyag, gyógyszer és kötszer nyilvántartását, osztályonkénti árazással együtt gép végzi. Az adatokat tárolja, és féléves, éves jelentéseink összeállításában nagy segítséget nyújt. Gyógyszertárunk jó tapasztalatai alapján 1975. január 1-vel minden honvéd kórház áttért a gépi adatfeldolgozásra. Szeretnék ezt a jövőben a többi eü. anyagra is kiterjeszteni.

A kötszer és műszerraktározás gondja sok év után részben megoldódott azzal, hogy erre a célra új helyiséget kaptunk. Az elmúlt évek folyamán sikerült megfelelő hozzáértő, szakmailag is képzett erőket a munkába bevonni. Átalakítottuk adminisztrációs rendszerünket is: raktári fejezeteket vezettünk be, a javításra kerülő anyagokat új módszerrel könnyeljük.

Az 1974. január 1-vel meginduló Orvosműszaki Szolgálat nagyban elősegítette műszereink és készülékeink javítását és karbantartását.

Szolgálatunk a megnövekedett és főleg gazdaságilag egyre nehezebbé váló feladatokat új munkaszervezéssel kívánja megoldani. A gyógyszertár a kórházvezetés megfelelő bizottságaira támaszkodva az ún. törzskari vezetési módszert alkalmazza. Létrehoztunk egy információs rendszert,

amely úgy segíti munkánkat, hogy hetenként összegyűjti a felmerült problémákat és a megoldásukra vonatkozó döntéseket eljuttatja a munkatársakhoz.

Gyógyszergazdálkodás szempontjából fontos, hogy mindig mindenből, ami nem országos hiánycikk, elegendő mennyiség legyen raktáron. Ezért kidolgoztuk és szeretnénk bevezetni az osztályos törzskészleteket, az igénylések megkönnyítését célzó gyógyszerlistánkat és raktárunkban duplakarton rendszerünket. Szorosabbá tettük és a jövőben szeretnénk tovább javítani kapcsolatainkat a gyógyszerfelelős orvosokkal, személyes találkozások és különböző tájékoztató kiadványaink útján.

Az új és egyre bővülő követelményeknek megfelelően átépítésre kerül steril blokkunk. Ugyancsak ez évben szerelnek be két nagyteljesítményű automatikus autoklávot is. Az átépítéssel kapcsolatban szeretnénk az analitikai vizsgáló labor mellé egy mikrobiológiai vizsgáló laboratóriumot is kialakítani és a szociális helyiségeinket bővíteni.

Kórházunk egészségügyi anyagellátásának eddigi fejlődése és fejlesztése csak e szolgálat áldozatkész munkatársainak segítségével vált lehetővé.

A gyógyszerár jelenlegi vezetői és beosztottjai a saját maguk által támasztott követelményeknek megfelelően, előadások elkészítésével, doktori és szakgyógyszerészi cím megszerzésével, továbbképző előadásokon való részvétellel fokozzák szakmai tudásukat, hogy minél jobban helyt tudjanak állni a Központi Katonai Kórház Eü. anyagellátásában és a rájuk váró feladatok maradéktalan végrehajtásában.

